

FOUTE METADATA SCHOPPEN WIKIPEDIA IN DE WAR

Jos Damen

Hoofd Bibliotheek
Afrika-Studiecentrum
van Universiteit Leiden

Nederlandse GLAM-instellingen (*galleries, libraries, archives & museums*) willen zich graag openstellen en hun schatten digitaal tonen. Waar krijgen ze mee te maken? En welk aandeel heeft Wikipedia hierin? In deel 2 van een serie van zes: hoe foute omschrijvingen verstrekkende gevolgen kunnen hebben.

Wie op Wikipedia gaat zoeken naar de Nederlander Bernard Mandeville komt op alle Wiki-versies naast een biografie van de man ook een sepiakleurig portret tegen. Tenminste, dat was half september 2020 nog het geval. Bernard Mandeville is een beroemdheid, ook al weet bijna geen Nederlander wie hij is. Dat is vreemd, want zelfs Karl Marx prees deze econoom, filosoof en zenuwarts om zijn scherpe intellect. Mandevilles onbekendheid in Nederland komt grotendeels omdat hij een belangrijk deel van zijn leven in Engeland heeft gewoond en gewerkt. Daar verscheen in 1705 ook zijn boek *The Grumbling Hive*, later vooral bekend onder de titel *The Fable of the Bees*. Heel kort door de bocht samengevat verdedigt Mandeville in dat boek de stelling dat ondeugd een bron van algemeen welzijn is.

Helaas is de in sepia afgebeelde persoon op Wikipedia niet Mandeville. Het gaat hier om een bewerkt portret van de Franse econoom en politicus Anne-Robert Turgot, geschilderd door Joseph Ducreux. Omdat iemand in 2018 het sepiakleurige portret foutief beschreef als een afbeelding van Mandeville werd het ook Mandeville. Dat gebeurde niet alleen op Wikipedia; ook op tientallen andere websites dook de bewerkte foto met de foutieve toeschrijving op. Binnenkort zal dat ongetwijfeld worden rechtgezet.

Verkeerd geboortejaar

Bibliotheeken en musea delen informatie. Op Wikipedia zijn het vrijwilligers die informatie verwerken. Wikipedia is een open en door iedereen aan te passen encyclopedie, toch (of juist daarom?) is het aantal fouten niet heel hoog. Maar als fouten of verkeerde beelden eenmaal op Wikipedia staan is het lastig om dit recht te trekken. Dat is zeker het geval als

Links volgens Wikipedia (september 2020) het portret van Bernard Mandeville,

maar dit is in werkelijkheid het bewerkte portret van Anne-Robert Turgot zoals geschilderd door Joseph Ducreux (rechts).

gegevens uit Wikipedia eenmaal hun weg naar andere publicaties hebben gevonden.

Een navrant voorbeeld is Ingrid Haebler. Deze Oostenrijkse pianist werd geboren op 20 juni 1929. Toch vermeldde Wiki meer dan tien jaar lang (tot in 2019) dat ze geboren was op 20 juni 1926. Dat zou een biologisch wonder zijn geweest, want haar oudere broer Hilmar werd (uit dezelfde moeder) geboren in september 1926.

Metadata Nederlandse instellingen op orde?

De meeste Nederlandse bibliotheken, archieven en musea hebben de beschrijvingen van hun collecties redelijk op orde. De omschrijvingen verschillen enorm in volledigheid, maar de standaard metadata (vervaardiger/fotograaf, jaar, omschrijving) zijn vaak wel aanwezig. Gegevens over auteursrecht en de gebruiksmogelijkheden ontbraken vroeger vaak. Dat gaat tegenwoordig een stuk beter.

Ondanks dat een vertrouwing van Haebler dit al in 2008 op Wikipedia meldde, duurde het nog bijna elf jaar voordat de fout werd hersteld. Daardoor feliciteerde de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* Haebler op 20 juni 2016 – drie jaar te vroeg – met haar negentigste verjaardag. Gelukkig werd in 2019 het foutieve geboortejaar gecorrigeerd, zodat Haebler haar eenennegentigste jaar vrolijk kon ingaan.

Altig of een andere wielrenner?

Nog een voorbeeld: het Nationaal Archief had jarenlang een foto waar wielrenner Rudi Altig op zou staan (Anefo 919-2989) – wat niet klopte. Op Wikipedia werd dat eerst gecorrigeerd naar Albert Van Vlierberghe, maar ook dat bleek fout. Uiteindelijk werd de juiste persoon geïdentificeerd: wielrenner Guido Reybroeck. Inmiddels heeft de foto behalve bij Wikipedia ook bij het Nationaal Archief de correcte beschrijving gekregen.

Verkeerde toeschrijvingen kunnen verstrekkende gevolgen hebben. Het belang van correcte metadata is dus enorm.